

УДК 342.98

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.4.8>**О. В. Болгар**

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Одеського державного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

У статті досліджено адміністративно-процедурні аспекти державної реєстрації юридичних осіб в Україні. Доведено, що однорідність суспільних відносин у сфері реєстрації юридичних осіб і публічно-правова сфера, де вони виникають, система нормативних правових актів, що регулюють ці відносини, дають підстави стверджувати, що в Україні сформувався дієвий адміністративно-правовий інститут державної реєстрації юридичних осіб. Визначено, що реєстраційне провадження щодо юридичних осіб можна класифікувати залежно від юридичних фактів, які стали підставою для реєстрації та внесення відповідних відомостей до реєстру: реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при їх створенні; реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при внесенні змін до відомостей про юридичну особу; реєстраційне провадження щодо юридичних осіб у зв'язку з реорганізацією; реєстраційне провадження щодо юридичних осіб у зв'язку з припиненням діяльності (ліквідацією); реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при виключенні юридичної особи з відповідного реєстру за рішенням органу реєстрації. Аргументовано, що державна реєстрація юридичних осіб в Україні відбувається в певній адміністративно-правовій, іншими словами – процедурній формі, яка встановлює стадії реєстрації та їх послідовність, а також умови, що характеризують провадження на конкретній стадії. Обґрунтовано, що процедуру державної реєстрації юридичних осіб слід віднести до адміністративно-процедурного провадження. Визначено, що процедурні форми поділяються на: процесуальні (вони відносяться тільки до юрисдикційної діяльності); процедурно-процесуальні (вони охоплюють порядок правотворчої діяльності); процедурні (що стосуються індивідуально-регулятивної позитивної управлінської діяльності). Акцентовано увагу на тому, що адміністративно-процесуальна процедура складається з двох її проявів: адміністративно-процедурний, зміст якого складають розпорядчі дії виконавчих органів (посадових осіб) щодо здійснення встановлених адміністративно-правовими нормами адміністративних процедур; адміністративно-юрисдикційний. Його змістом є здійснення виконавчим органом (посадовими особами) правоохоронної функції в порядку вчинення реєстраційних дій. Виділено стадії державної реєстрації юридичних осіб: подання заявником документів, необхідних для державної реєстрації юридичної особи, до органу реєстрації (державного реєстратора); прийняття органом реєстрації рішення про державну реєстрацію та внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру або прийняття рішення про відмову у державній реєстрації; оскарження рішення органу реєстрації у досудовому (адміністративному) порядку; оскарження рішення органу реєстрації в судовому порядку. Констатовано, що третя і четверта стадія є факультативними. Наголошено, що кожна з позначених стадій закінчується прийняттям (винесенням) певного рішення (документа).

Ключові слова: адміністративне право, адміністративне законодавство, державна реєстрація, адміністративно-процесуальні правовідносини, орган реєстрації, державний реєстратор, адміністративна процедура.

Постановка проблеми. Реалізація проголошеного Конституцією України пріоритету прав і свобод особистості зажадала створення ефективного механізму їх

реалізації та захисту, що визначило найважливіші напрямки державно-правових перетворень. З проголошенням соціальної держави в суспільстві робиться заявка

на рішучий крок до переходу від принципу «рівності можливостей» до принципу «рівності результатів». Створення умов реалізації проголошених Конституцією прав і свобод особистості вимагає її активної участі в соціальних і економічних процесах, що обумовлює потребу в радикальному системному оновленні правових форм, що опосередковують державно-владний вплив на інститути громадянського суспільства. Проведена в умовах трансформації економічної і політичної систем адміністративно-правова реформа не може бути зведена до оптимізації та адаптації існуючих правових механізмів державного управління стосовно нових умов, бо в основі її лежать принципово інші підходи до побудови нової системи взаємовідносин виконавчої влади та особистості, заснованої на ідеї забезпечення розумного балансу публічних і приватних інтересів. Різке скорочення сфер, що допускають можливість використання прямих адміністративних методів при істотному збагаченні функціональної ролі держави призвело до появи нових правових форм державного управління. На тлі структурно-функціонального реформування системи виконавчої влади особливої актуальності набула одна з форм її реалізації – державна реєстрація, яка знайшла своє застосування в усіх сферах державного управління (економіка, соціальна та адміністративно-політична сфери). Незважаючи на це, сутність і правова природа державної реєстрації як форми реалізації публічного адміністрування досі не стали предметом детального дослідження в юридичній літературі.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Певним аспектам теоретико-правового дослідження державної реєстрації приділялась увага науковців різних галузей знань. Серед вчених-адміністративістів, які займалися дослідженням цієї проблематики, можна відзначити роботи таких науковців як: В. Авер'янов, О. Андрійко, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Л. Біла-Тіунова, В. Вишняков, В. Галунько, А. Головач, І. Голосніченко, І. Задоя, С. Ківалов, В. Колпаков, Ю. Тихомиров, О. Шмалій, М. Шульга та ін.

Враховуючи динамічність адміністративного законодавства, а також досить

швидкі темпи розвитку та реформування адміністративного права, багато наукових положень частково втратили свою актуальність. Таким чином, цілком обґрунтовано можна говорити про те, що сьогодні необхідним стає системне і фундаментальне дослідження теоретичних і прикладних проблем, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням державної реєстрації на основі новітніх теоретико-правових засад.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є дослідження адміністративно-процедурних аспектів державної реєстрації юридичних осіб в Україні.

Виклад основного матеріалу. Сучасний період адміністративно-правового регулювання господарського обороту і функціонування суб'єктів підприємницької діяльності характеризується практично загальною для всіх правових систем умовою – вони повинні володіти статусом юридичної особи. Як відзначає низка вчених, статус юридичної особи виник в Стародавньому Римі у вигляді приватних корпорацій, в наступні періоди його конструкція ставала все більш досконалою, і сьогодні вона набула досить звичного характеру. Водночас практика визнання статусу юридичної особи та порядок реєстрації та юридичного підтвердження набуття статусу юридичної особи в різних країнах відрізняються і до теперішнього часу пройшли різні етапи у своєму становленні та розвитку [2].

Запровадження системи державно встановлених вимог до суб'єктів господарювання для визнання та набуття відповідного статусу і процедур, що передбачають державний контроль їх дотримання, має історичні передумови становлення і отримує свій розвиток у теперішній час. Процесу становлення публічно-правового інституту реєстрації юридичної особи та визнання права на заняття підприємницькою діяльністю передувало зародження і розвиток підприємництва як самостійної, здійснюваної на свій ризик діяльності, спрямованої на систематичне отримання прибутку від використання майна, продажу товарів, виконання робіт або надання послуг. В історичних нарисах, присвячених дослідженню становлення

і розвитку підприємництва в Україні, зазначається, що початок українського підприємництва датується VII–VIII ст. Цей період характеризується тим, що підприємницька діяльність регламентувалася актами, або мають загальну міждержавну природу. У літературі обґрунтовано відзначається також особливе значення Руської Правди як кодифікованого правового акту українського феодального права XI–XII ст. в регулюванні підприємницької діяльності в Київській Русі [3]. При дослідженні передумов і умов виникнення і становлення інституту реєстрації як юридичної форми публічного визнання права на заняття підприємницькою діяльністю, слід зазначити, що цей інститут виник практично одночасно з патентним, ліцензійним і паспортним інститутами і розвивався у вигляді системи дозвільних заходів у сфері підприємницької діяльності. Такий дозвільний характер зумовив публічну адміністративно-правову сутність реєстрації, так як всі процедури, пов'язані з реєстрацією підприємницької діяльності знаходились у віданні державних органів.

Слід зазначити, що в 1990-і рр. у зв'язку з істотними змінами у сфері економічних відносин, в новій Україні назріла нагальна потреба в упорядкуванні процесу державної реєстрації, створенні системи спеціалізованих органів, що здійснюють державну реєстрацію. Але розмаїття органів, що здійснюють державну реєстрацію не могло сприяти зміцненню податкової дисципліни, і просто створювало хаос в системі контролю державних органів за діяльністю комерційних організацій [1].

Суттєві зміни у сфері реєстрації та уніфікація реєстрації юридичних осіб в Україні відбулися з прийняттям Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 року № 755-IV [9]. У цей момент на законодавчому рівні було засновано єдиний порядок державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на всій території України. Закон став важливим етапом у становленні та розвитку інституту державної реєстрації юридичних осіб. Законом в рамках встановленого адміністративно-правового механізму реєстрації була

визначена єдина регіональна процедура і заснований Єдиний державний реєстр, а також передбачена адміністративно-правова процедура виключення з реєстру юридичних осіб, що не діють і не подають звітність, у позасудовому порядку. Прийняття цього Закону поклало початок новому етапу становлення законодавчої основи державної реєстрації юридичних осіб в Україні і черговим етапом становлення адміністративно-правового інституту державної реєстрації юридичних. Однак слід наголосити, що зазначений Закон в подальшому піддавався ряду змін, спрямованих на розвиток процедур реєстрації. Аналіз цих змін дозволяє виділити певні тенденції у зміні правових засад державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, зумовлені темпами зростання економіки, необхідністю систематизації та обліку суб'єктів ринкових економічних відносин, необхідністю спрощення процесу державної реєстрації суб'єктів господарювання. Зокрема це торкнулося введення посад державних реєстраторів та створення Порталу електронних сервісів [7].

Однорідність суспільних відносин у сфері реєстрації юридичних осіб і публічно-правова сфера, де вони виникають, система нормативних правових актів, що регулюють ці відносини, дають підстави стверджувати, що в Україні сформувався дієвий адміністративно-правовий інститут державної реєстрації юридичних осіб.

В. Тимошук визначає реєстраційне провадження як врегульовану адміністративно-процесуальними нормами діяльність компетентних адміністративних (реєстраційних) органів щодо визнання і підтвердження з боку держави правового статусу (стану) окремих майнових чи немайнових прав і обов'язків фізичних або юридичних осіб, виникнення, зміни та припинення фактів належності цим особам певних видів майна (речей) і можливості використання їх за призначенням, законності вчинених зазначеними особами дій і прийнятих ними рішень, інших юридичних фактів [10].

Відсутність державного контролю за процесом реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських

формувань може призвести до незворотних наслідків. У зв'язку з чим більшість дослідників погоджуються з необхідністю регулювання процесу створення юридичних осіб державою, проте ведеться дискусія щодо того, чи достатньо одного волевиявлення засновників для створення юридичної особи або необхідний спеціальний дозвіл з боку держави [4; 6; 10].

Сучасна теорія права класифікує способи створення юридичних осіб наступним чином:

- дозвільний (дозвільно-установчий);
- повідомний (установчо-розпорядчий);
- заявний (установчий).

У наведеній класифікації нас цікавить заявний спосіб реєстрації юридичних осіб, властивий сучасному українському законодавству.

Процедуру державної реєстрації юридичних осіб слід віднести до адміністративно-процедурного провадження. Так, на думку І. Голосніченка, процедурні форми поділяються на:

- процесуальні (вони відносяться тільки до юрисдикційної діяльності);
- процедурно-процесуальні (вони охоплюють порядок правотворчої діяльності);
- процедурні (що стосуються індивідуально-регулятивної позитивної управлінської діяльності) [4].

О. Кузьменко зазначає, що адміністративно-процесуальна процедура складається з двох її проявів:

- адміністративно-процедурний, зміст якого складають розпорядчі дії виконавчих органів (посадових осіб) щодо здійснення встановлених адміністративно-правовими нормами адміністративних процедур;
- адміністративно-юрисдикційний. Його змістом є здійснення виконавчим органом (посадовими особами) правоохоронної функції в порядку вчинення реєстраційних дій [6].

Результатом цих двох проявів є винесення індивідуального правового акту. Відносно державної реєстрації юридичних осіб це прийняття рішення про державну реєстрацію або про відмову у державній реєстрації, що є індивідуальним ненормативним правовим актом.

Реєстраційне провадження щодо юридичних осіб можна класифікувати залежно від юридичних фактів, які стали підставою

для реєстрації та внесення відповідних відомостей до реєстру:

- реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при їх створенні;
- реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при внесенні змін до відомостей про юридичну особу;
- реєстраційне провадження щодо юридичних осіб у зв'язку з реорганізацією;
- реєстраційне провадження щодо юридичних осіб у зв'язку з припиненням діяльності (ліквідацією);
- реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при виключенні юридичної особи з відповідного реєстру за рішенням органу реєстрації.

Для кожного з наведених видів реєстраційних проваджень відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 року № 755-IV необхідний різний пакет документів і дотримання певних умов [9].

Систему органів державної реєстрації відповідно до зазначеного закону складають: Міністерство юстиції України та інші суб'єкти державної реєстрації.

Також Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 року № 755-IV дає чітке визначення особи – державного реєстратора: «Державним реєстратором може бути громадянин України, який має вищу освіту, відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним Міністерством юстиції України, та перебуває у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації (крім нотаріусів), та нотаріус» [9].

Державна реєстрація юридичних осіб в Україні відбувається в певній адміністративно-правовій, іншими словами – процедурній, формі, яка встановлює стадії реєстрації та їх послідовність, а також умови, що характеризують провадження на конкретній стадії.

На нашу думку, стадіями державної реєстрації юридичних осіб є:

- подання заявником документів, необхідних для державної реєстрації юридичної особи, до органу реєстрації (державного реєстратора);

– прийняття органом реєстрації рішення про державну реєстрацію та внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру або прийняття рішення про відмову у державній реєстрації;

– оскарження рішення органу реєстрації у досудовому (адміністративному) порядку;

– оскарження рішення органу реєстрації в судовому порядку.

Третя і четверта стадія є факультативними. Кожна з позначених стадій закінчується прийняттям (винесенням) певного рішення (документа).

Документи в паперовій формі приймаються за описом, примірник якого в день їх надходження видається заявнику з відміткою про дату їх отримання та кодом доступу в той спосіб, відповідно до якого були подані документи. Документи в електронній формі подаються заявником з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг у порядку, визначеному Міністерством юстиції України та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері надання електронних та адміністративних послуг, а щодо послуг, надання яких зазначений вебпортал не забезпечує, – через портал електронних сервісів у порядку, визначеному Міністерством юстиції України в Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, за умови підписання заявником заяви з використанням засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри. Закінченням другої стадії є винесення органом реєстрації рішення у вигляді свідоцтва або у вигляді листа запису в Єдиному реєстрі, або у вигляді рішення про відмову в державній реєстрації. Третя стадія закінчується прийняттям вищим органом реєстрації або іншим уповноваженим органом виконавчої влади рішенням за скаргою. Четверта стадія закінчується прийняттям судового рішення [9].

Сьогодні законодавець робить спроби максимально спростити процедуру державної реєстрації, зробивши пакет документів мінімальним. Одним з можливих

механізмів такого спрощення вбачається введення права юридичних осіб використовувати типові статuti, затверджені відповідним органом виконавчої влади, виключення обов'язків їх подання до органу реєстрації при державній реєстрації з обов'язковим відображенням в рішенні засновників (учасників) юридичної особи про створення юридичної особи або внесення змін в статут юридичної особи відомостей про те, що юридична особа діє згідно з типовим статутом, і включення про це відомостей до Єдиного реєстру [5].

Видається, що введення таких типових статутів зможе істотно спростити і прискорити процедуру державної реєстрації. Розробка унікального статуту для великої компанії з безліччю засновників зазвичай займає багато часу і представляє певну складність. Але якщо юридичну особу засновує один засновник, то йому буде простіше взяти саме типовий статут для роботи, вказівка ж в статуті різних нюансів, що стосуються виходу учасника з товариства або переходу частки до третіх осіб, не матиме сенсу. Так, введення відповідно до постанови Уряду Республіки Казахстан від 16.09.2008 № 852 «Про затвердження типових статутів юридичних осіб, які є суб'єктами малого, середнього та великого підприємництва» з метою підтримки приватного підприємництва та зняття адміністративних бар'єрів спрощеного порядку процедури державної реєстрації для суб'єктів малого підприємництва, які здійснюють свою діяльність на підставі типових статутів, що затверджуються в установленому порядку, скоротило термін державної реєстрації до одного робочого дня [8].

Однак разом зі спрощенням процедури державної реєстрації та скороченням пакету документів законодавцем створюються додаткові неефективні процедури, що стосуються обов'язкового нотаріального посвідчення довіреностей на представників для подачі та отримання документів в органі реєстрації. Крім того, у разі подання заяви про державну реєстрацію поштовим відправленням справжність підпису заявника повинна бути нотаріально засвідчена.

Сьогодні йде багато дискусій з приводу введення нотаріально завіреної довіреності на представника при подачі документів

до органу реєстрації. Якщо раніше документи до органу реєстрації можна було подати за дорученням, виданим юридичною особою відповідно до цивільного законодавства, то тепер довіреність необхідно посвідчувати нотаріально. Таким чином, відбувається подвійна перевірка повноважень заявника, що тягне за собою тільки зайві витрати заявника і не несе ніякого смислового навантаження.

Аргументи нотаріальної спільноти на користь залишення нотаріальних довіреностей зводяться до наступного: нотаріальна довіреність в даному випадку означає бар'єр на шляху можливої масової реєстрації фірм-одноденок, скасування нотаріальних довіреностей здатне створити можливість для реєстрації фірм на підставних осіб для здійснення незаконної діяльності.

Звідси виникає запитання: яким чином нотаріальна довіреність створюватиме бар'єри для фірм-одноденок, якщо нотаріус у будь-якому разі перевірятиме повноваження заявника та засвідчує його підпис у встановленому законом порядку? Якщо підпис заявника вже засвідчено, то від чого може захищати нотаріальна довіреність? І якщо все ж говорити про реєстрацію фірм-одноденок, то що заважає номінальному директору з'їздити в «податкову» здати і отримати документи про реєстрацію самостійно? У цьому випадку, навпаки, знімаються додаткові психологічний, часовий і грошовий бар'єри для недобросовісного директора. Крім того, аргумент про те, що, враховуючи передбачену законом вимогу до обов'язкового нотаріального посвідчення заяви про державну реєстрацію у разі подання документів представником заявника, в будь-якому випадку заявник повинен звернутися до нотаріуса, якщо не бажає особисто відвідувати органи реєстрації або відповідний центр. Однак нотаріальне співтовариство не врахувало, що для оформлення довіреності заявник витрачає як мінімум ще 30–60 хвилин свого часу і несе додаткові витрати, які часто є більшими, ніж вартість нотаріального посвідчення підпису на заяві про державну реєстрацію.

Висновки. Однорідність суспільних відносин у сфері реєстрації юридичних осіб і публічно-правова сфера, де вони виника-

ють, система нормативних правових актів, що регулюють ці відносини, дають підстави стверджувати, що в Україні сформувався дієвий адміністративно-правовий інститут державної реєстрації юридичних осіб. Реєстраційне провадження щодо юридичних осіб можна класифікувати залежно від юридичних фактів, які стали підставою для реєстрації та внесення відповідних відомостей до реєстру: реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при їх створенні; реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при внесенні змін до відомостей про юридичну особу; реєстраційне провадження щодо юридичних осіб у зв'язку з реорганізацією; реєстраційне провадження щодо юридичних осіб у зв'язку з припиненням діяльності (ліквідацією); реєстраційне провадження щодо юридичних осіб при виключенні юридичної особи з відповідного реєстру за рішенням органу реєстрації. Державна реєстрація юридичних осіб в Україні відбувається в певній адміністративно-правовій, іншими словами – процедурній, формі, яка встановлює стадії реєстрації та їх послідовність, а також умови, що характеризують провадження на конкретній стадії. На нашу думку, стадіями державної реєстрації юридичних осіб є: подання заявником документів, необхідних для державної реєстрації юридичної особи, до органу реєстрації (державного реєстратора); прийняття органом реєстрації рішення про державну реєстрацію та внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру або прийняття рішення про відмову у державній реєстрації; оскарження рішення органу реєстрації у досудовому (адміністративному) порядку; оскарження рішення органу реєстрації в судовому порядку. Третя і четверта стадія є факультативними. Кожна з позначених стадій закінчується прийняттям (винесенням) певного рішення (документа).

Список використаної літератури:

1. Адміністративне право України : навчальний посібник : у 2 т. Т. 1 : Загальне адміністративне право / В. В. Галуцько та ін. Херсон: ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2017. 320 с.
2. Адміністративне право України / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін. К. : Юрінком Інтер, 2007. 544 с.

3. Адміністративне право України (загальна частина) : навчальний посібник / О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Л. С. Гулак і інші. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2019. 504 с.
4. Голосніченко І. П. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація. К., 1997 448 с.
5. Грицяк І. А. Публічне управління в Україні: становлення за європейськими стандартами. *Вісник Академії митної служби України*. Сер. : Державне управління. 2010. № 2. С. 5–11.
6. Кузьменко О. В. Процесуальні категорії адміністративного права : монографія. Львів : «Національна академія внутрішніх справ», 2004. 232 с.
7. Мариняк Н. М. Діяльність органів публічної влади у сфері надання електронних адміністративних послуг. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 4, vol. 2. P. 174–181.
8. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права : монографія. Харків, «Одиссей» 2010. 336 с.
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 06.07.2022).
10. Тимошук В. П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. Київ : Факт, 2003. 496 с.

Bolgar O. Administrative and procedural aspects of state registration of legal entities in Ukraine

The article examines the administrative and procedural aspects of state registration of legal entities in Ukraine. It is proved that the uniformity of public relations in the field of registration of legal entities and the public legal sphere where they arise, the system of normative legal acts regulating these relations, give grounds to assert that an effective administrative and legal institution of state registration of legal entities has been formed in Ukraine. It is determined that registration proceedings against legal entities can be classified depending on the legal facts that became the basis for registration and entering relevant information in the register: registration proceedings against legal entities when they were created; registration proceedings against legal entities when making changes to information about a legal entity; registration proceedings against legal entities in connection with reorganization; registration proceedings against legal entities in connection with termination of activity (liquidation); registration proceedings against legal entities when a legal entity is excluded from the relevant register by a decision of the Registration Authority. It is argued that the state registration of legal entities in Ukraine takes place in a certain administrative-legal, in other words – procedural form, which establishes the stages of registration and their sequence, as well as the conditions that characterize the proceedings at a specific stage. It is proved that the procedure for state registration of legal entities should be attributed to administrative and procedural proceedings. It is determined procedural forms are divided into procedural (they relate only to jurisdictional activities); procedural (they cover the procedure for law-making activities); procedural (concerning individual regulatory positive management activities). Attention is focused on the fact that the administrative procedure consists of two of its manifestations: administrative and procedural, the content of which consists of administrative actions of executive bodies (officials) to implement administrative procedures established by administrative and legal norms; administrative and jurisdictional. Its content is the exercise by the executive body (officials) of the law enforcement function in the order of performing registration actions. The stages of state registration of legal entities are highlighted: submission by the applicant of documents required for state registration of a legal entity to the Registration Authority(state registrar); adoption by the Registration Authority of a decision on state registration and making a corresponding entry in the unified state register or making a decision to refuse state registration; appeal against the decision of the registration authority in a pre-trial (Administrative) Procedure; appeal against the decision of the registration authority in court. It is stated that the third and fourth stages are optional. It is noted that each of these stages ends with the adoption (issuance) of a certain decision (document).

Key words: administrative law, administrative legislation, state registration, administrative and procedural legal relations, registration authority, state registrar, administrative procedure.